

Srednjeročni delovni načrt Slovenskega gledališkega muzeja

Delovni načrti naše ustanove, večkrat pripravljeni in deloma tudi objavljeni po letu 1962, v nekoliko manjšem obsegu pa tudi že prej, obsegajo vse možne dejavnosti od zbiranja in razstavljanja gradiva, pomembnega za zgodovino slovenskih gledališč, do raziskovanja tega gradiva in objavljanja v samostojnih publikacijah ali v periodičnem tisku. Ta načrt je bilo mogoče doslej le do neke mere uresničiti, mnoge točke našega programa pa so ostale zaradi skrajno neprimernih razmer, predvsem kar zadeva prostore in številčnost strokovnega osebja, neizpolnjene ali le deloma realizirane. Zato bomo skušali na teh straneh razložiti, kaj bi želeli in pod kakšnimi delovnimi pogoji bi bilo mogoče ta srednjeročni program uresničiti.

1. Temeljna dejavnost muzeja, ki pogojuje vse druge, je *zbiranje*, hranjenje, ohranjanje in urejanje dokumentarnega gradiva, ki lahko kakorkoli služi tako za kulturnoprosvetne kakor znanstvenoraziskovalne namene: knjig in periodičnih publikacij, letakov in drobnih tiskov, fotografij, predstav in gledaliških ustvarjalcev, scenskih in kostumskih osnutkov, arhivskega gradiva, rokopisnih besedil dramskih del, režijskih knjig, korespondenc igralcev, režiserjev in dramatikov, filmov in plošč, gramofonskih, magnetofonskih in filmskih posnetkov predstav, recitacij itd., risb, umetniških slik in kipov, ki so v zvezi z gledališčem in gledališčniki, spominskih predmetov in pod.

2. Iz te temeljne dejavnosti poteka druga, *raziskovanje* zbranega gradiva in sistematično pripravljane osnovnih pomagal, ki lahko tako nameščencem ustanove kakor zunanjim sodelavcem in raziskovalcem pomagajo pri njihovem znanstvenem delu in ga jim olajšajo: pripravljane priročnih kartotek, bibliografskih pregledov, popisov repertoarja, pregledov dela igralcev, režiserjev in drugih gledaliških delavcev, urejanje in komentiranje korespondenc in arhivskega gradiva itd.

3. *Objavljanje* rezultatov tega raziskovalnega dela, bodisi kakor gradivo, bodisi kakor študije v samostojnih publikacijah in v periodiki. Osnovo tega dela predstavlja naša knjiga Repertoar slovenskih gledališč 1867—1967 (izdana 1967, 760 strani), mnogo dragocenega gradiva in tudi že obdelav tega gradiva pa je bilo natisnjenih v desetih letnikih naše strokovne revije Dokumenti SGM (24 zvezkov, doslej okrog 2500 strani). Del tega gradiva so objavljali in uporabljali naši sodelavci tudi v drugih revijah, zlasti gledaliških listih vseh slovenskih gledališč, pa tudi v samostojnih knjigah.

4. S tem se neposredno veže naša *razstavna* dejavnost, ki je za zdaj omejena na prirejanje občasnih razstav ne le v Ljubljani, temveč tudi v Trstu, Mariboru,

Beogradu, Novem Sadu in drugod. Med temi so bile mnoge manjše spominske razstave, prirejene največ v gledaliških foyerjih, pa tudi nekatere večje, kakor Shakespeare pri Slovencih, predvsem pa obširna razstava Temelji slovenskega gledališča, pripravljena ob stoletnici slovenskega gledališča z namenom, da bo začetek stalne zbirke, ki naj bi jo po načrtu tisto leto (1967) odprli.

5. *Stalno zbirko*, ki naj bi bila na ogled obiskovalcem od šolske mladine do tujih strokovnjakov, štejemo poleg objavljanja publikacij za poglavitni stik z zunanjim svetom in za eno poglavitnih, četudi hkrati najtežje rešljivih nalog. Četudi je gradivo zbrano in v veliki meri tako urejeno, da bi mogli odpreti to stalno razstavo, se pravi »muzej« v ožjem smislu, že v nekaj mesecih, se odlaga to vprašanje, ki je povezano seveda z velikimi denarji, od leta do leta. Vodstvo in kolektiv SGM sta pri tem dobesedno brez moči.

6. Prav tako je bila v širšem in ožjem delovnem načrtu že vrsto let ureditev *Linhartove hiše* v Radovljici ali vsaj spominske sobe v tej hiši. Dolgoletna dopisovanja in obiski niso dali več kakor obljube, šele v zadnjem času se je pokazala vsaj možnost za ureditev spominske sobe v radovljiški graščini. (Več o tem je v našem Poročilu na prejšnjih straneh.)

Vsa ta leta smo mogli v zadovoljivem, četudi skromnem in večidel okrnjenem obsegu uresničevati naloge iz prvih štirih točk tega programa, medtem ko reševanje nalog iz poslednjih dveh točk sploh ni bilo možno. Za normalizacijo našega internega dela in za uresničitev navedenega programa bi bilo potrebno:

ad 1. Pridobiti vsaj še dve delovni sobi in hranilišče gradiva (zdaj imamo na voljo 3 sobe, souporabo sejne sobe na upravi SNG in dva zasilna depoja, v Drami in v Ateljeju SNG, kjer gradivo ni strokovno hranjeno in je težko dostopno, skupaj 100 m²). Ko bi hoteli enakovredno kakor dramsko gradivo hraniti operni del (zdaj še v stavbi Opere) bi potrebovali za to še vsaj eno večjo sobo in kustosa-muzikologa — v sedanjih razmerah se vprašanja opernega arhiva sploh ne upamo dotakniti.

ad 2. Za poglobitev raziskovalne dejavnosti bi potrebovali vsaj 2 strokovna sodelavca oziroma, s prejšnjim omenjenim muzikologom, tri. Danes ima SGM samo štiri stalne nameščence, od tega 2 z visoko, 1 s višjo in 1 s srednjo izobrazbo, kar pomeni, da bi bila tudi tako razširjena personalna sestava še zmeraj zelo skromna.

ad 3. Za razširitev publicistične dejavnosti bi potrebovali večja namenska sredstva (zdaj prejemamo za Dokumente 28.130 din), vendar bi bila taka razširitev vezana na nove sodelavce. Pri sedanjem osebju je izdajanje dveh letnih zvezkov maksimum.

ad 4. Isto velja za občasne razstave; razširitev te dejavnosti bi s samim povečanjem sredstev ne bila mogoča, ko bi ne pridobili in postavili novih sodelavcev.

ad 5. Za ureditev stalne zbirke bi potrebovali svojo hišo ali vsaj obsežno etažo, s primerno opremo (stojke, panoji, obešala, vitrine itd.) V letu 1963 so bili določeni za nas prostori v 3. in 4. etaži jugozahodnega trakta nekdanjega nunskega samostana ob Veselovi ulici. Takrat so nam biti dostavljeni načrti za ti dve etaži s skupno površino 580 m², namenjeni za stalno razstavo, občasne razstave, delovne kabinete in depoje. Ena od teh dveh etaž bo še dlje nevseljiva, drugo so brez naše vednosti dodelili Zavodu za spomeniško varstvo SRS, ki sta mu bili takrat določeni 1. in 2. etaža; proti tej nameri smo na pristojnih mestih ugovarjali, vendar brez uspeha. V vsakem primeru lahko računamo le s prostori, ki bi jih dobili v najem in se nismo mogli zanimati npr. za vabilo Mestnega gledališča, naj bi uporabili del novega trakta ob Čopovi ulici, kjer je kvadratni meter veljal stari milijon.

Dva posnetka z otvoritve razstave »Gledališče med osvobodilnim bojem« ob Boršnikovem srečanju 1973

ad 6. Linhartovo spominsko sobo smo uredili v letu 1974, vendar v znatno skromnejšem obsegu kakor smo si sprva zamišljali.

Če strnemo vse, kar je bilo povedano, bi potreboval SGM za normalizacijo svojega dela:

1. *Delovne prostore*, ki bi vsaj do neke mere ustrezali — najmanj 6 sob s skupno površino vsaj 150 m².

2. *Prostore za stalno zbirko in za občasne razstave*, ki bi skupaj z depoji ne smeli biti manjši kakor 350 m²,

skupaj, namesto sedanjih 100 m² vsaj 500 m².

3. *Strokovne sodelavce*:

kustosa, ki bi sodeloval predvsem pri razstavah,

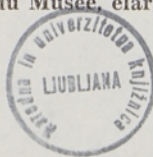
kustosa-raziskovalca,

kustosa-muzikologa,

skupaj namesto sedanjih 4 vsaj 7 sodelavcev, od tega naj bi bili vsi novi z visoko izobrazbo.

Rapport du Musée du théâtre slovène sur le travail en 1973 et le projet de travail

Les dernières pages de cette publication, nous les avons consacrées aux problèmes de l'institution par laquelle celle-ci est publiée. Vous trouverez d'abord le rapport sur le travail accompli en 1973, surtout sur les activités qui concernent le public, c'est-à-dire sur les expositions et ses publications. Le Musée a fait cinq expositions, chacune dans une autre ville — à Ljubljana, à Trieste, à Maribor, à Celje et à Novo mesto. A part les deux cahiers de la revue des recherches théâtrales (les cahiers 21 et 22 composant le 9e volume), le Musée a édité le catalogue de la chambre de Linhart à Radovljica et une impression spéciale de l'aperçu bibliographique »Répertoire des théâtres slovènes 1967—1972« (comme suite de notre publication importante le Répertoire des théâtres slovènes 1867—1967). Ensuite, vous trouverez notre projet de travail. Il a été élaboré et envoyé au fondateur de notre institution, il y a quelques mois et maintenant, notre direction le fait connaître au large public. Le projet expose ce que la direction et le personnel voudraient réaliser et dans quelles conditions de locaux, du personnel et de finances ce serait possible. On voudrait surtout créer une collection permanente du Musée, élargir l'activité publiciste, les recherches etc.

(Povzetke je prevedla Jožica Pirc)